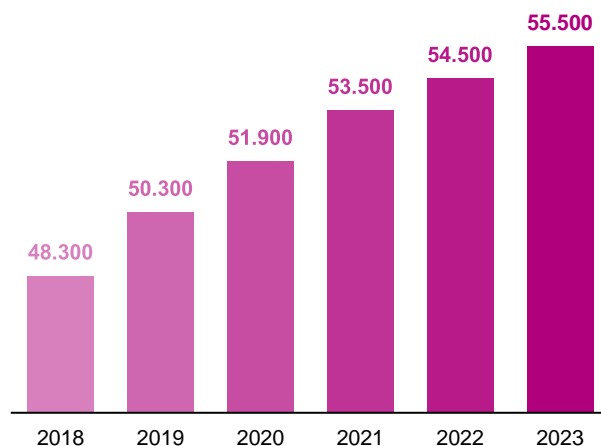


Zorg en Welzijn in cijfers is een periodieke publicatie met, in deze editie, de **arbeidsmarktgegevens tot en met Q3 2023**. Deze uitgave geeft een algemeen beeld van de arbeidsmarkt Zorg en Welzijn voor de regio Midden-Gelderland. Het biedt inzicht in de ontwikkeling van de afgelopen jaren op het gebied van werkgelegenheid, arbeidsmobiliteit, verzuim en meer.

WERKGELEGENHEID

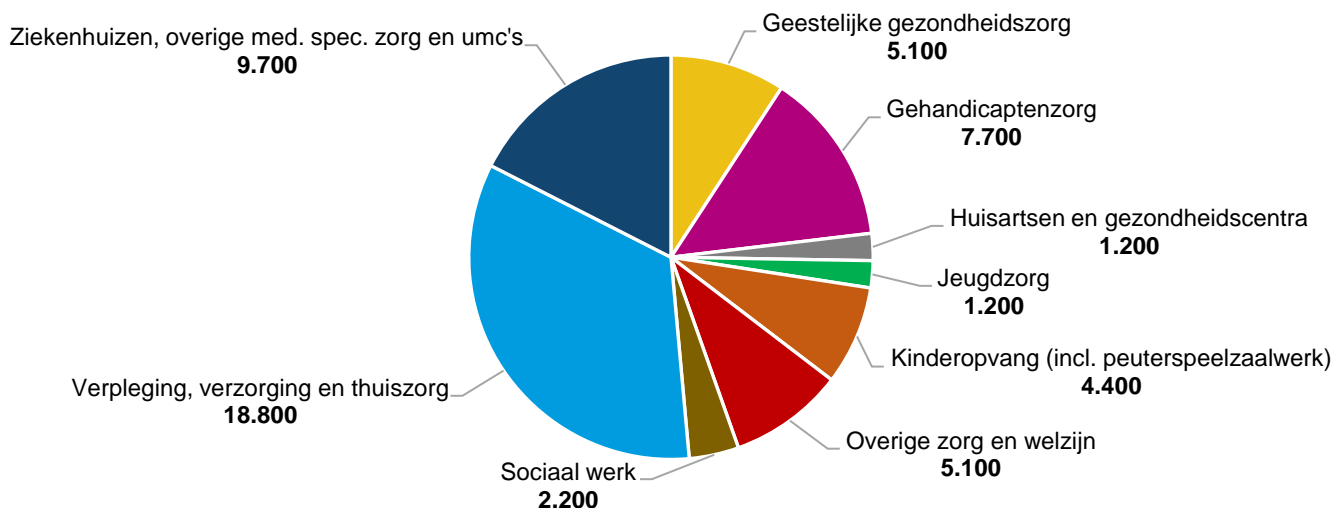
Al vanaf 2016 zien we een stijgende lijn in het aantal medewerkers dat werkzaam is in de sector in Midden-Gelderland. In het derde kwartaal van 2023 waren er zo'n 55.500 personen werkzaam in Zorg en Welzijn. Dit is een toename van 1,8 procent vergeleken met hetzelfde kwartaal één jaar eerder. Deze groei in het aantal medewerkers is groter dan het landelijke gemiddelde van 1,4 procent.

Volgens het prognosemodel van ABF Research blijft de werkgelegenheid de komende 10 jaar toenemen. De sector Zorg en Welzijn is én blijft de grootste werkgever in de regio. Naar verwachting zijn er hier in 2033 ongeveer 61.600 personen werkzaam.



Figuur 1: Ontwikkeling aantal medewerkers Zorg en Welzijn, Q3 2023

WERKGELEGENHEID - VERDELING PER BRANCHE



Figuur 2: Verdeling van aantal medewerkers over alle branches in Zorg en Welzijn

DEMOGRAFIE

De Nederlandse bevolking zal (naar verwachting) in 2040 bestaan uit ongeveer 19,2 miljoen inwoners. Dit is een stijging van zo'n 8,3 procent vergeleken met de bevolkingsomvang in 2023. Voor de regio Midden-Gelderland verwacht het CBS een sterkere stijging in het aantal inwoners, namelijk 9,8 procent. Dit komt neer op ongeveer 721.000 inwoners.

STIJGING AANTAL 65-PLUSSERS

Het aantal 65-plussers stijgt in de periode 2023-2040 sterker dan de twee andere leeftijdscategorieën (*20 jaar en jonger* en *20 tot 65 jaar*), namelijk:

- Landelijk: **33,7%**
- Midden-Gelderland: **35,6%**

DALING AANTAL JONGEREN

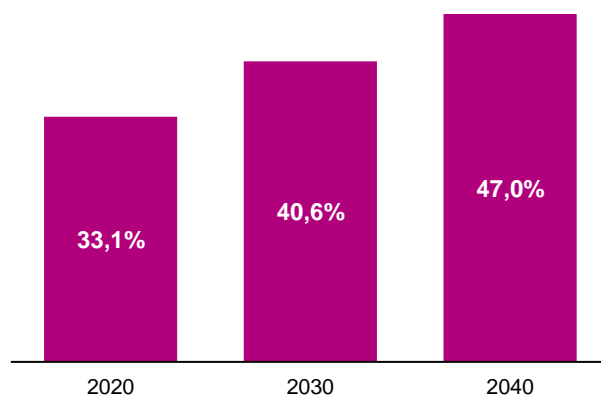
Volgens de prognoses van het CBS daalt het aantal personen in de categorie *15 tot 25 jaar* de komende jaren. Pas vanaf 2037 verwacht het CBS een trendbreuk in deze categorie.

Deze daling van het aantal jongeren heeft gevolgen voor de instroom in het onderwijs en (indirect) gevolgen voor de toekomstige arbeidsmarkt. Er komt mede hierdoor meer druk te staan op de bestaande beroepsbevolking.

GRIJZE DRUK

De grijze druk geeft de verhouding weer tussen het aantal inwoners dat de potentie heeft tot werken ten opzichte van de mensen die niet meer (hoeven te) werken. De grijze druk is dus hoog wanneer er veel ouderen zijn. Het Nederlandse gemiddelde voor 2040 wordt geschat op 46,8 procent. Dit is 0,2 procent lager dan de verwachte grijze druk in Midden-Gelderland (zie figuur 3).

De toenemende grijze druk geeft, net als de daling van het aantal jongeren, meer druk op de beroepsbevolking.

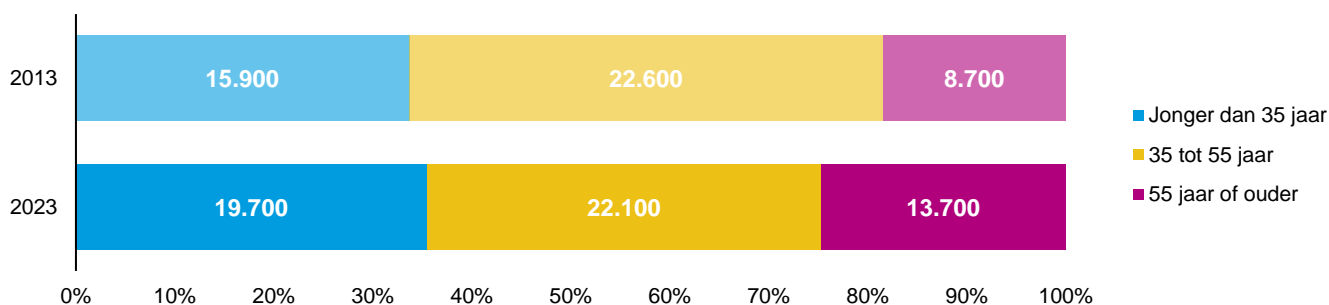


Figuur 3: Ontwikkeling van de grijze druk op de bevolking van Midden-Gelderland (bron: AZW)

LEEFTIJDVERDELING ZORG- EN WELZIJNSMEDEWERKERS

MEDEWERKERS ZIJN GEMIDDELD EÉN JAAR OUDER DAN 10 JAAR GELEDEN

Deze leeftijdsstijging is grotendeels te verklaren door het ouder worden van het personeelsbestand van Zorg en Welzijn. Waar in 2013 ongeveer 1 op de 6 personen deel uitmaakte van de groep *55 jaar of ouder*, is dat in 2023 bijna 1 op de 4 personen (zie figuur 4).

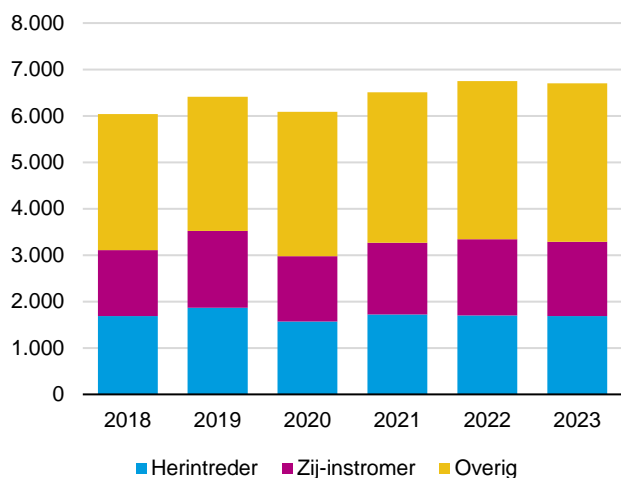


Figuur 4: Ontwikkeling leeftijdsverdeling van medewerkers in Zorg en Welzijn

INSTROOM

In de periode Q4 2022 tot en met Q3 2023 stroomden er ongeveer **6.700** nieuwe medewerkers de sector Zorg en Welzijn in. Dit is 0,7 procent *minder* nieuwe instroom dan in dezelfde periode een jaar eerder. Voor het eerst sinds de coronapandemie in 2020 neemt de instroom af.

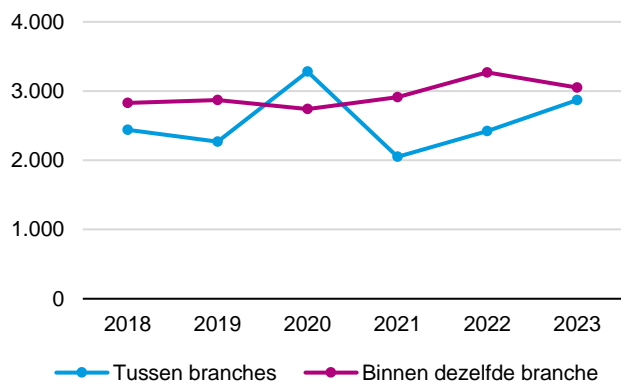
Een substantieel deel van de instroom bestaat uit herintreders (25,2%) en zij-instromers (23,9%). Zij vormen samen bijna de helft van het aantal (nieuwe) instromende zorg- en welzijnsmedewerkers.



Figuur 5: Ontwikkeling van de (externe) instroom naar de sector Zorg en Welzijn

MOBILITEIT

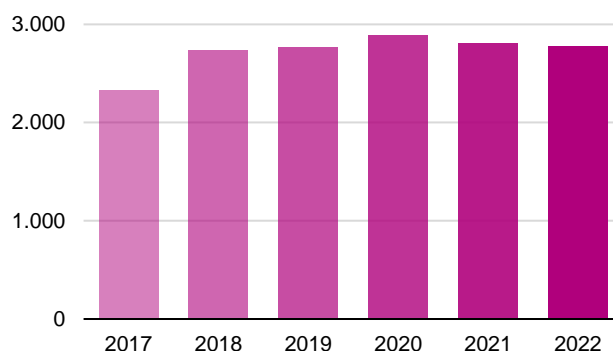
In de afgelopen zes jaar is de mobiliteit in Zorg en Welzijn toegenomen, zowel tussen werkgevers binnen de eigen branche als tussen de verschillende branches. (Zie figuur 6). Na de aanzienlijke daling tussen 2020 en 2021 is er vanaf 2021 weer een groei in de mobiliteit tussen branches.



Figuur 6: Ontwikkeling interne instroom Zorg en Welzijn

ONDERWIJS

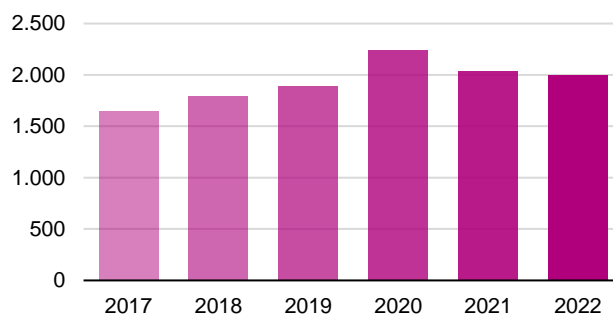
Binnen het onderwijs is Zorg en Welzijn een populaire studierichting. Ongeveer 1 op de 3 studenten binnen het mbo en hbo volgt een zorg- of welzijnsopleiding. De instroom voor deze opleidingen kende een stijgende lijn in de periode 2015-2020. In 2021 zien we echter een trendbreuk (figuren 7 en 8); het aantal nieuwe studenten neemt af, onder andere als gevolg van de ontgroening van de bevolking.



Figuur 7: Ontwikkeling van het aantal instromers voor een zorg- of welzijnsopleiding binnen het mbo (bron: AZW)

Top 3 instroom mbo Zorg en Welzijn

1. Maatschappelijke zorg
2. Pedagogisch werk
3. Dienstverlening



Figuur 8: Ontwikkeling van het aantal instromers voor een zorg- of welzijnsopleiding binnen het hbo (bron: AZW)

Top 3 instroom hbo Zorg en Welzijn

1. Social work
2. Verpleegkunde
3. Pedagogiek

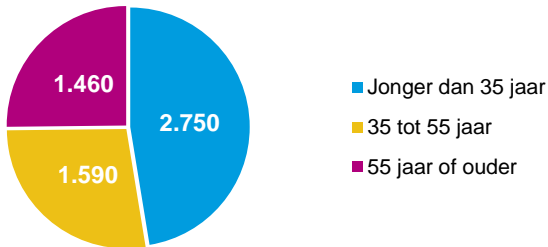
UITSTROOM

De (externe) uitstroom is het aantal medewerkers dat gedurende een periode is gestopt met werken in de sector. In de periode Q4 2022 tot en met Q3 2023 stroomden **5.810** medewerkers uit. Dit is een daling van **1,0 procent** vergeleken met dezelfde periode het jaar ervoor.

WIE STROOMT UIT?

Voor **47,4 procent** bestond de uitstroom tussen Q4 2022 en Q3 2023 uit personen *jonger dan 35 jaar* (figuur 9).

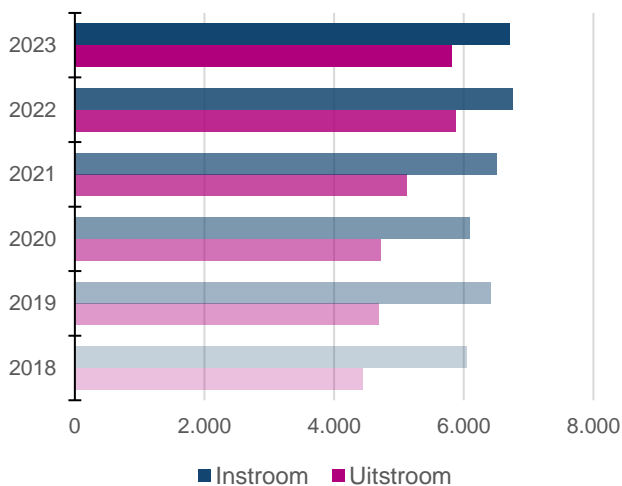
Het landelijke Uitstroomonderzoek Zorg & Welzijn laat tevens zien dat 36,3 procent van de medewerkers de werkgever binnen twee jaar verlaat.



Figuur 9: Verdeling van de (externe) uitstroom tot het derde kwartaal van 2023 over drie leeftijdscategorieën (bron: AZW)

MOBILITEITSSALDO

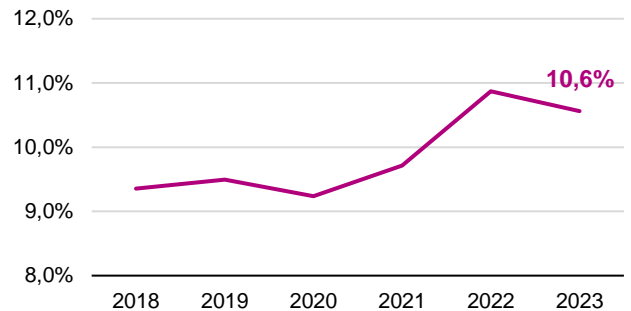
Het mobiliteitssaldo wordt berekend door de uitstroom af te trekken van de instroom. De afgelopen zes jaar kende de regio een positief mobiliteitssaldo.



Figuur 10: Ontwikkeling mobiliteitssaldo Zorg en Welzijn

UITSTROOMPERCENTAGE

Het uitstroompercentage toont de verhouding tussen de uitstroom en het totaal aantal medewerkers. Bij een hoger percentage stromen er relatief meer personen uit. In het derde kwartaal van 2023 was het uitstroompercentage 10,6 procent. Ten opzichte van het jaar ervoor zien we een daling van 2,8 procent.



Figuur 11: Ontwikkeling van het uitstroompercentage

VERTREKREDEKENEN

Via het landelijke Uitstroomonderzoek Zorg & Welzijn wordt in kaart gebracht waarom zorg- en welzijnsmedewerkers hun werkgever verlaten. De top 5 van vertrekredenen* in de regio is als volgt:

1. Mijn werkzaamheden daagden mij niet (meer) genoeg uit
2. Ik had te weinig tijd voor mijn cliënten
3. Ik heb te veel werkstress ervaren
4. Ik voelde me niet gehoord door mijn leidinggevende(n)
5. Ontwikkelmogelijkheden in de huidige functie

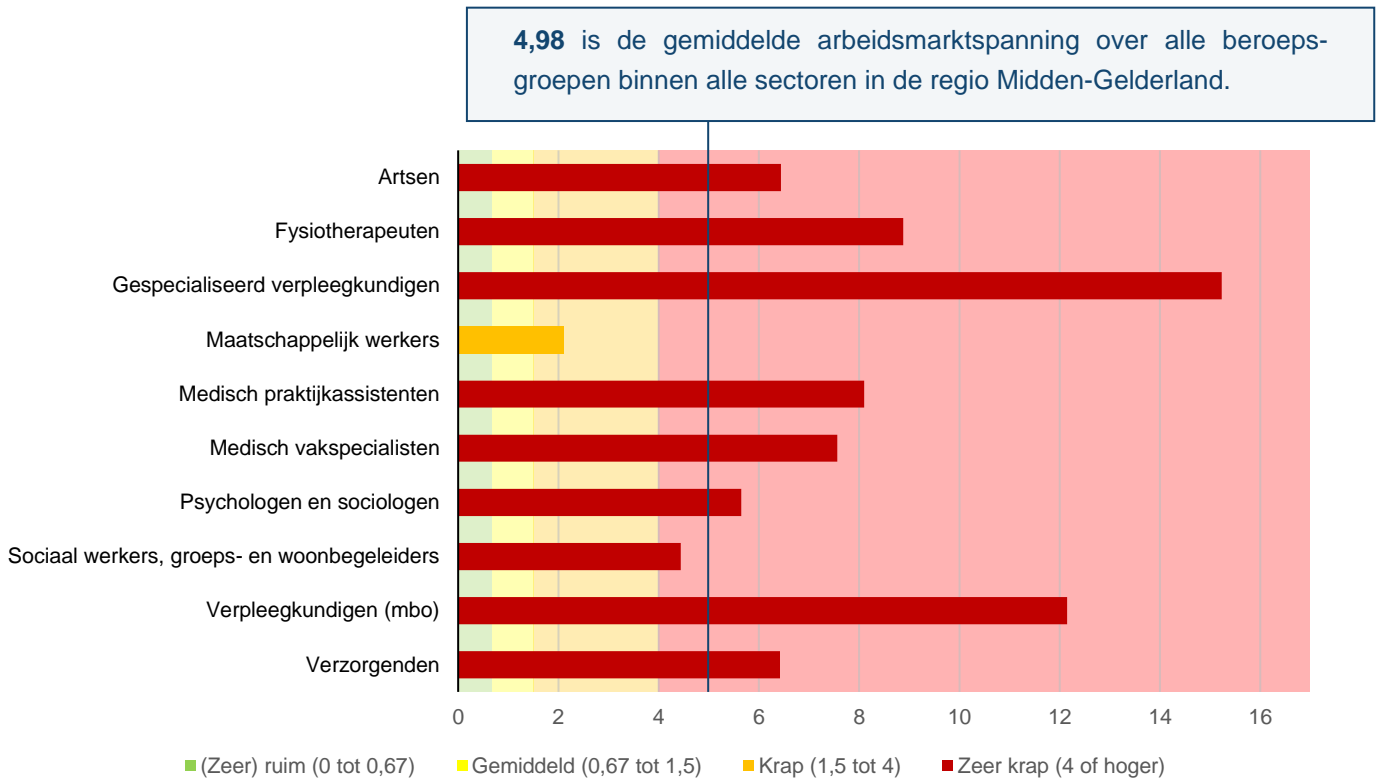
**op basis van resultaten Q1 2022 t/m Q1 2024*

Hierbij is het belangrijk te benoemen dat meer dan de helft van de respondenten in de regio Midden-Gelderland (56,6%) werkzaam was bij een werkgever binnen de Verpleging, Verzorging en Thuiszorg (VVT).

Wil jij inzage in de vertrekredenen van medewerkers die jouw organisatie verlaten? Breng deze in kaart door deel te nemen aan het landelijke Uitstroomonderzoek Zorg en Welzijn. Kijk voor meer informatie op www.wzw.nl.

ARBEIDSMARKTSPANNING (UWV)

Sinds 1 oktober 2012 publiceert het UWV de resultaten van de Spanningsindicator Arbeidsmarkt. Deze indicator geeft de spanning weer tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Hoe hoger het getal, hoe hoger de spanning op de arbeidsmarkt voor werkgevers. Bij een indicator lager dan 0,25 is de arbeidsmarkt zeer ruim; er zijn dan weinig openstaande vacatures en veel kortdurend werklozen. Bij veel openstaande vacatures ten opzichte van het aantal kortdurend werklozen (hoger dan 4) is de arbeidsmarkt zeer krap.



Figuur 13: Arbeidsmarktspanning van de verschillende beroepsgroepen in Zorg en Welzijn (bron: UWV / peilmoment: Q3 2023)

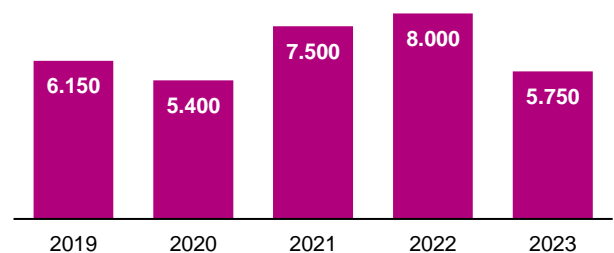
SPANNING HET HOOGST BIJ GESPECIALISEERD VERPLEEGKUNDIGEN

De arbeidsmarktspanning is voor alle sectoren (zeer) krap. Van de beroepen binnen Zorg en Welzijn, ligt de spanning het hoogst bij de gespecialiseerd verpleegkundigen en verpleegkundigen (mbo). Deze liggen ver boven het gemiddelde van alle beroepsgroepen. Dit maakt het zeer moeilijk voor werkgevers om vacatures in te vullen voor deze beroepen.

VACATURES

De figuur rechts toont het aantal nieuwe vacatures dat in het getoonde jaar is ontstaan binnen de sector Zorg en Welzijn.

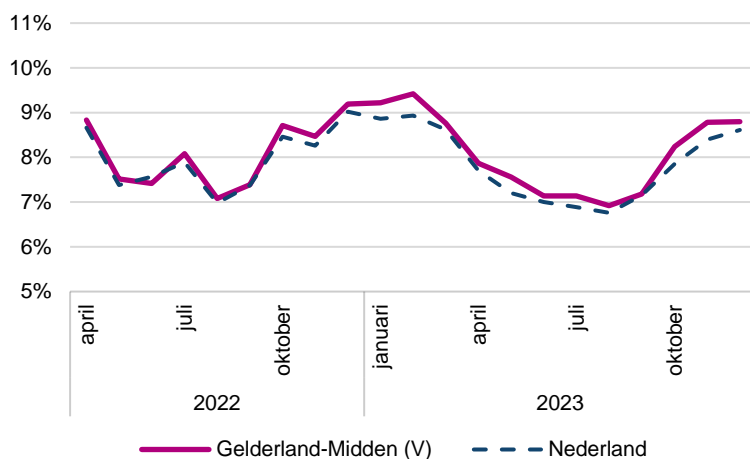
Over 2023 zijn enkel de cijfers tot en met Q3 van dat kalenderjaar meegenomen. De cijfers over Q4 zijn nog niet bekend.



Figuur 14: Ontwikkeling aantal ontstane vacatures Zorg en Welzijn (bron: Arbeidsmarkt in Beeld)

VERZUIM

Het verzuim binnen Zorg en Welzijn ligt al jaren hoger dan in de meeste sectoren. Een hoge werkdruk, personeelstekorten en de vergrijzing dragen hieraan bij. Het verzuimpercentage (figuur 12) laat zien welk deel van de totale capaciteit door verzuim verloren gaat. Het verzuimpercentage wordt het sterkst beïnvloed door langdurig verzuim, dat wordt berekend op basis van het totaal aantal ziekte-dagen.



Figuur 12: Ontwikkeling verzuimpercentage Zorg en Welzijn van de veiligheidsregio Gelderland-Midden ten opzichte van Nederland

SAMENWERKING WZW & VERNET

Gegevens over het verzuim zijn afkomstig van Vernet (onderdeel van PGM). Vernet verzamelt verzuimgegevens en vertaalt deze naar toegankelijke data en rapportages.

Let op: Vernet maakt gebruik van veiligheidsregio's in plaats van arbeidsmarktregio's.

Voor meer informatie over Vernet, kijk op www.vernet.nl.

AZW PANEL

Vanuit het Arbeidsmarktonderzoeksprogramma Zorg en Welzijn (AZW) houdt het CBS twee keer per jaar een steekproef onder de bijna 1,3 miljoen mensen die in de zorg- en welzijnssector werken in de vorm van een werknemersenquête.

Zij worden bevraagd op thema's als tevredenheid met werk, werkdruk, loyaliteit, bevoegenheid, tijd voor werkzaamheden, autonomie en meer.

Het betreft hier uitkomsten van een landelijke enquête.

73,7%

is tevreden met het werk

45,8%

vindt de werkdruk (te) hoog

44,7%

heeft voldoende loopbaanperspectief

34,5%

vindt het salaris voldoende

87,4%

vindt het werk inhoudelijk leuk

wzw.arbeidsmarktinbeeld.nl

Ga naar het online dashboard Arbeidsmarkt in Beeld voor alle actuele arbeidsmarktgegevens beschikbaar op elk moment! **WZW is jouw kennispartner** voor duiding, extra toelichting en meer cijfers. Neem gerust contact met ons op!

Tenzij anders vermeld hebben alle cijfers als peilmoment Q2 van 2023 of het getoonde jaar en zijn zij afkomstig van AZW.